

Türkiye ile Yunanistan arasında 11 mart 1940 tarihinde aktedilen Ticaret ve tediye anlaşmasının tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 4/I/1941 - Sayı : 4703)

No.
3966

Kabul tarihi
30 - XII - 1940

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ile Yunanistan arasında Ankarada 11 mart 1940 tarihinde imza edilen Ticaret ve Tediye Anlaşması ve merbutları kabul edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden meridir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2 kânunusani 1941

TÜRKİYE İLE YUNANİSTAN ARASINDA TİCARET VE TEDİYE ANLAŞMASI

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve Yunanistan Kırallığı Hükûmeti,

İtilâf politikalarını ve samimî iş birlikleri ruhunu ticarî münasebetlerinin tanzimine tatbik ve mübadelelerinde hali hazır şartları içinde bütün inkişaf imkânlarını vermek arzusu ile mütehas-sis olarak,

Halen iki memleket arasında meri bulunan 30 ilkteşrin 1930 tarihli İkamet, ticaret ve seyrise-fain mukavelenamesi hükümlerine halez gelmemekşartile, ticarî mübadelelerini aşağıdaki rejime tâbi tutmağı kararlaştırmışlardır.

Madde — 1

Her iki memlekette biri menşeli müstahsalât, idhalâtın yapıldığı anda idhalâtçı memlekette meri bulunan umumî idhal rejimine tevfiikan, diğzer memleket arazisine idhal olunacaklardır.

Madde — 2

İşbu Anlaşmanın meriyet mevkiine vazından sonra her iki tarafın ihraç edeceği mallara ihracatçı memleketin salâhiyettar Ticaret ve sanayi odaları tarafından, merbut nümuneye tevfiikan, iki nüsha olarak verilmiş menşe şahadetnameleri terfik edilmiş bulunacaktır. Bu şahadetnameler malın sevkedildiği limandaki Fob kıymetini ihtiva edeceklerdir.

Bu şahadetnamelerin B nüshaları idhalât gümrük bürosu tarafından damgalanacak ve kendisi tarafından idhalâtçının, aşağıdaki hükümlere göre, tediye yapacağı ihraç bankasına gönderilecektir.

Şu kadar ki, Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ve Yunanistan bankası menşe şahadetnamesinin B nüshası tediye sırasında henüz ellerine geçmemiş bulunsa bile tahsilât ihbarnamelerini, her halde, bu şahadetnameler terfik olunmaksızın yekdiğerine göndereceklerdir.

Bu takdirde idhalâtçılar bedeli yatırılmış bulunan emtianın dahilî istihlâke tahsis edilmek üzere bilfiil idhal olunacağını kendi memleketleri ihraç bankalarına karşı taahhüd eyliyeceklerdir.

Şurası mukarrerdir ki, iki banka emtianın gümrükten mürurunu müteakib menşe şahadetnamelerinin B kısmını yekdiğerine göndereceklerdir.

Bedeli elli Türk lirası veya mukabilini geçmeyecek olan gazete ve mevkuteler menşe şahadetnamesi almak mecburiyetinden istisna edilecek ve gerek gümrükten imrarları gerekse satılmamış nüshaların iadesi hususlarında mümkün bütün kolaylıklardan istifade edeceklerdir.

Madde — 3

Yunanistana idhal edilen Türk menşeli emtianın Fob l ymetinden mütevellid bütün borçların tesviyesi vacibütediye meblâğın drahmi olarak Yunanistan bankasına yatırılması suretile ifa edilecektir. Yunanistan bankası bu mebalîğın yüzde yirmi beşini Cümhuriyet Merkez bankasının intihab edeceği serbestçe transferi kabil bir döviz olarak mezkûr bankanın emrine hazır bulunduracak ve

1) yüzde altmış beşini A kliring hesabı

2) yüzde onunu B kliring hesabı

namı altında türk lirası olarak salıfüzükkir banka adına açacağı faiz getirmeyen iki hesabın matlublarına kaydeyliyecektir.

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası yüzde yirmi beş hissenin tahvil edileceği dövizin tebdilini her an Yunanistan bankasından talebde muhtardır. Her döviz tebeddülü Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasının bu husustaki ihbarnamesinin Yunanistan bankası tarafından ahzından itibaren tatbik olunacak ve bu tarihten itibaren icra kılınacak tahsilâta teallük eyleyecektir.

Yukarıda bahse mevzu A kliring hesabına yatırılan mebalîğ Türkiyeye idhal edilecek Yunan menşeli emtianın tediyesinde kullanılacaktır.

B hesabına yatırılan mebalîğ

A) İkametgâhı Türkiyede olub da Yunanistanda muvakkaten bulunan eşhasın Yunanistandaki ikamet masraflarının tediyesi için, (seyyahlar, talebeler ve saire)

B) Türkiyede mukim Türk veyahud Yunan tebaasının Türkiyeden Yunanistana yolladıkları mebalîğın tediyesi için,

C) Türkiyenin Selânik panayırına iştiraki masrafları ve bu panayı nezdindeki Türk mümessil ve memurlarının yapacakları sarfiyat için,

D) Türk gemilerinin Yunan limanlarında kumanya ve levazım bedelleri için,

E) ve vapur ücretleri, navlun ve liman rüsumu hariç olmak üzere Yunanistanda yapılacak diğer bilecümle tediyeler için, kullanılacaktır.

Bununla beraber, işbu fıkra mucibince icra edilen tediyyat B hesabına yapılan tevdiat mecmuunun yüzde onunu tecavüz etmiyecektir.

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası B hesabındaki mevcudunun hepsinin veya bir kısmının A hesabının matlubuna naklini her vakit Yunanistan bankasından talep edebilecektir. Bu suretle A hesabına nakledilecek mebalîğ Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasının talebi üzerine tekrar B hesabına yatırılabilir.

26 eylül 1935 tarihli Kliring Anlaşmasının dördüncü maddesi mucibince Yunanistan bankası nezdinde Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası namına açılan C hesabı, bu hesap bakiyesinin B hesabına nakli suretile tasfiye olunacaktır.

Madde — 4

1 — Drahmilerin Türk lirasına ve Türk liralının drahmiye tahvili, icab ettikçe her defasında, Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ile Yunanistan bankası arasında biltilâf tesbit olunacaktır.

2 - Türk lirası veya drahmiden gayri bir parça ile muharrer alacaklar tahsilât sırasında Türkiyede Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasının ve Yunanistanda Yunanistan bankasının resmî satış kurları üzerinden iki memleketin her birisinin rımill parasına tahvil edileceklerdir.

3 - Bu esas üzerinden Yunanistanda icra olunan tahsilâtın yüzde yirmi beşi Yunanistan bankasının resmî satış kuru üzerinden Cümhuriyet Merkez bankasının intihab ettiği serbest dövizlere ve bu yüzde yetmiş beşi birinci fıkra hükümlerince tevfikân Türk lirasına tahvil edilecektir.

Madde — 5

Menşe şahadetnamelerinde yazılı olan fiatlar, idhalâtçı memleketin salâhiyettar makamları tarafından ciddi sebeplerle bu fiatların doğruluğu şüphesi izhar edilmedikçe, yukarıda mezkûr hükümlere tevfikân icrâ kılınacak tediyelere esas olarak kabul edilecektir. Aksi takdirde idhalâtçı memleketin kıymet takdiri hususunda salâhiyettar makamı bahse mevzu malın tam kıymetini tayin için ihracatçı memleketin salâhiyettar makamı ile anlaşacaktır.

Madde — 6

Yunanistana idhal edilen Türk mallarının yukarıdaki dördüncü maddede tarif olunan tediyelerine pirine ve hububata tatbik edilmeyecektir. Bunların bedeli Yunanistan bankasına yatırılacak ve mezkûr banka bu mebalîği tamamen Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasının intihab edeceği serbestçe transferi kabil bir döviz olarak, işbu bankanın emrine amade bulunduracaktır.

Madde — 7

Yunan menşeli malların Türkiyeye idhalinden tahassül edecek alacaklar malın Türk lirası bedelinin Türk idhalâtçısı tarafından Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına tediyesi suretile tesviye olunacak ve mezkûr banka bu mebalîği Yunanistan bankası namına defterlerinde açacağı faiz getirmeyen bir A hesabının matlubuna kaydeyleyecektir.

Madde — 8

Her iki ihraç bankası kendilerine yapılan tediyelerden yekdiğerini günü gününe haberdar edeceklerdir. Her tahsil ihbarnamesi alâkadar satıcıya yapılacak tediyeyi mümkün kılacak kayıtları ihtiva eyliyecektir.

Her iki ihraç bankası, alâkadarın talibi üzerine ve masrafının alâkadar tarafından tesviyesi mukabilinde bu tahsilâtı telgrafla yekdiğerine bildireceklerdir.

İhraç bankaları tarafından alâkadar satıcılara yapılacak tediyeler alıcıların yaptıkları tevdiatın tarih sırasına göre icra olunacaktır.

Maamafih, Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası bir Türk ihracatçısı veyahud onun yerine bir Türk taciri derhal Yunan emtiası idhalini teahhüd eylediği takdirde bu Türk ihracatçısına tarih sırası haricinde tediyat icrasında muhtar olacaktır.

Bundan başka, iki memlekette biri veya diğeri tarafından kurulacak panayırılarda satılan Türk ve Yunan emtiası bedelleri tarih sırası haricinde tediyeye edilecektir.

Madde — 9

İhracatçı tarafından tesviye edilen konişmento ve sigorta poliçelerine müteallik navlun ve sigorta bedelleri evrakı müsbit ibrazı mukabilinde iki memleket ihraç bankalarına yatırılacaktır.

İdhalâtçı memleket ihraç bankası tarafından bu suretle tahsil olunan mebalîğ serbestçe transferi kabil döviz olarak diğerrinin emrine amade bulundurulacaktır.

Bununla beraber, posta, paketi gazete ve mevkutelere müteallik vapur ve sigorta ücretleri bedeli iki memleket idhalâtçıları tarafından kliring yolundan tesviye olunacaktır.

Madde — 10

İki taraftan birisi beynelmilel ticaretine işbu Anlaşmanın hüsnü suretle tatbikına hâlel getirebilecek şekilde yeni bir umumî hüküm tatbik ettiği takdirde diğerr taraf işbu Anlaşmanın yeni şeraite tetabuk ettirilmesini talebde muhtar olacaktır.

Madde — 11

İki taraftan her birisi diğer taraf emtiasının kendi ülkesine salâhiyettar her hangi bir gümrük dairesinden idhaline müsaade etmeği taahhüd eyler.

Madde — 12

İşbu anlaşma ile kurulan tediye usulleri Türkiye ve Yunanistana, orada istihlâk edilmek üzere, bilfiil idhal olunan mallara tatbik kılınacaktır.

Bu takyid hükmü transit yolu ile ve Yunan limanları veya merkezleri vasıtasile diğer ecnebi memleketlere ihraç edilen Türk mallarına aid dövizlere şamil olmayacaktır.

Madde — 13

İşbu Ticaret ve Tediye Anlaşması 20 mart 1940 dan itibaren bir sene müddetle muteber olacaktır. Hitam tarihinden iki ay evvel fesholunmadığı takdirde, kendiliğinden, senelik devreler için temdid edilecektir.

Ankarada fransızca, iki nüsha olarak, 11 mart 1940 tarihinde tanzim olunmuştur.

N. Menemenciöglü
H. N. Keşmir
B. T. Şaman

R. Raphael
A. Dalietos

Menşe şahadetnamesi A nüshası

Gönderen	Gönderilen [1]
İsim	İsim
İkametgâh	İkametgâh
Sokak	Sokak
Emtianın einsi:	
Ambalajın tarzı	
Denk adedi:	
Marka No:	
	Sıklet { Gayrisafi Kg.
	{ Safi Kg.
	Kıymet { Fob:
	{ Cif:
	Sevk yolu:
Ticaret ve sanayi odası yukarıda gösterilen emtianın Türkiye Cümhuriyeti ile Yunanistan Kırallığı arasındaki 11 mart 1940 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşması hükümlerine tevfikân ^{Türk} menşeli olduğunu tasdik eder.	
	: / /

[1] İşbu menşe şahadetnamesinin B nüshası aynı formüle göre tanzim edilecektir.

Zirde imzalarını koyan Türk
Yunan gümrük bürosu memurları yukarıda zikredilen
emtiyanın bilfiil idhal arz edildiğini tasdik eylerler.
istihlâke

Tarih Mühür

Munzam protokol

Bu günkü tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşmasının imzası anında iki Hükümet aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

1 - Yunan Hükümeti, bu günkü tarihle imzalanan Anlaşmanın meriyet müddetince Türkiye ile Yunanistan arasındaki 30 ilk teşrin 1930 tarihli İkamet, Ticaret ve Seyrisefain mukavelenamesine merbut 26 eylül 1935 tarihli lâhikanın 3 ncü maddesinde derpiş edilen Türkiyeden Yunanistana idhal olunacak canlı hayvanların gümrük rüsümüne mütedair 225 kiloluk siklet haddinin iki yüz yetmiş beş kiloya iblâgını kabul eyler

2 - Yunan Hükümeti,

a) 30 ilk teşrin 1930 tarihli İkamet, Ticaret ve Seyrisefain Mukavelenamesine merbut B listesinde yüzde yirmi tenzilât ile mukayyed Türk gümrük tarifesinin 414 A, B pozisyonunun tayini.

b) Yukarıda zikredilen mukavelenameye me. but B listesinde «87 den A ya müteferri not» de mukayyed «sunî ipek» kelimelerinin tayyini kabrl eyler.

İşbu Protokol bu günkü tarihle Ankarada imza edilen Ticaret ve Tediye Anlaşmasının lâyenfek bir cüzünü teşkil edecek ve aynı müddetle meri olacaktır.

Ankarada fransızca, iki nüsha olarak 11 mart 1940 tarihinde tanzim edilmiştir.

N. Menemenciöglu
H. N. Keşmir
B. T. Şaman

R. Raphael
A. Dalietos

Cumhuriyet Reislîğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 31 - XII - 1940 ve 1/363

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reislîğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası : 2 - I - 1941 ve 4/1204

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları : Cilt Sayfa
15 102,146,217,220,246,263:266